

Warszawa, 2008-12-08

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

604/1602/O48/08/PNP

Pan Bogdan BORUSEWICZ

**MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie złożone przez Pana Senatora Stanisława Bisztygę podczas 21. posiedzenia Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 7 listopada 2008 r. dotyczące *wydawnictw MON* (BPS/DSK-043-1039/08), uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Wydawane przez Redakcję Wojskową periodyki stanowią dorobek wielu żołnierskich pokoleń. Ich początek sięga 1928 r., kiedy w listopadzie ukazał się pierwszy numer „Przeglądu Lotniczego” – specjalistycznego miesięcznika wydawanego przez Departament Lotnictwa Ministerstwa Spraw Wojskowych. Ostatni numer „Przeglądu Lotniczego” ukazał się w sierpniu 1939 r. Po wojnie wznowiono wydawanie tego czasopisma pod zmienionym tytułem „Wojskowy Przegląd Lotniczy” – ukazywał się wówczas jako dwumiesięcznik, a od 1951 r. ponownie był wydawany jako miesięcznik. Czasopismo trzykrotnie jeszcze zmieniało tytuł: w 1974 r. był to „Przegląd Wojsk Lotniczych i Wojsk Obrony Powietrznej Kraju”, w 1990 r. – „Przegląd Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej”, a od 2004 r. – „Przegląd Sił Powietrznych”.

Marynarka Wojenna zaczęła wydawać swoje czasopismo specjalistyczne od grudnia 1928 r. Był to miesięcznik „Przegląd Morski”. Ukazywał się do lipca 1939 r. Po wojnie wznowiono jego wydawanie dopiero w 1947 r., pod niezmiennym tytułem, lecz jako kwartalnik. W latach 1951-1956 czasopismo ukazywało się pod tytułem „Przegląd Marynarki Wojennej”, po czym od 1957 r. ponownie jako „Przegląd Morski”. Dwukrotnie zmieniano częstotliwość wydawania czasopisma – od 1953 r. był to dwumiesięcznik, a od 1964 r. – miesięcznik.

Tradycje czasopism wojsk lądowych sięgają początku lat dwudziestych ubiegłego wieku. 15 stycznia 1922 r. ukazał się periodyk pt. „Saper i Inżynier Wojskowy” – pierwsze czasopismo specjalistyczne wojsk lądowych. Kolejno zaczęły powstawać czasopisma innych rodzajów wojsk: w 1923 r. – „Przegląd Artyleryjski”, w 1924 r. – „Przegląd Kawaleryjski”, w 1928 r. – „Przegląd Piechoty”. W 1927 r. „Saper i Inżynier Wojskowy” zmienił nazwę na „Przegląd Wojskowo-Techniczny”, włączono bowiem do podejmowanej na jego łamach tematyki dotyczącej broni pancernej i łączności. Po dziesięciu latach funkcjonowania w 1938 r. z czasopisma tego powstały trzy oddzielne: „Przegląd

Łączności” „Przegląd Wojsk Pancernych”, i „Przegląd Saperski”, które wychodziły do 1939 r. Po wojnie w 1945 r. z tych trzech czasopism utworzono „Przegląd Wojsk Pancernych”, który zmieniał kilkakrotnie tytuł. W 1945 r. Departament Piechoty i Kawalerii wznowił edycję „Przeglądu Piechoty”. Kontynuacją tego czasopisma był wydawany od 1951 r. „Przegląd Wojskowy”, który przekształcono w 1959 r. w „Przegląd Wojsk Lądowych”.

Wymienione periodyki zostały powołane z myślą o zapewnieniu właściwych warunków rozwoju teorii i praktyki różnych rodzajów wojsk i służb, w powiązaniu z zagadnieniami prowadzenia działań taktycznych oraz dla ułatwienia wszechstronnego pogłębiania wiedzy przez oficerów o różnych specjalnościach wojskowych.

Okres transformacji Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej objął również prasę wojskową. Na podstawie zarządzenia Nr 22/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 28 lipca 2006 r. w sprawie utworzenia Redakcji Wojskowej z siedzibą w Warszawie (Dz. Urz. MON Nr 14, poz. 176) powołano Redakcję Wojskową, której zadaniem było wydawanie czasopisma specjalistycznego, ujmującego zagadnienia dotyczące poszczególnych rodzajów sił zbrojnych. Zarządzeniem Nr 13/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 13 kwietnia 2007 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania Redakcji Wojskowej z siedzibą w Warszawie statutu jednostki budżetowej (Dz. Urz. MON Nr 8, poz. 92) powrócono do koncepcji wydawania kilku czasopism:

- „Polska Zbrojna” (tygodnik);
- „Kwartalnik Bellona”;
- miesięczniki rodzajów sił zbrojnych:
 - 1) „Przegląd Wojsk Lądowych”;
 - 2) „Przegląd Morski”;
 - 3) „Przegląd Sił Powietrznych”.

W bieżącym roku rozpoczęto także wydawanie nowych kwartalników – „Przeglądu Żandarmerii” oraz „Przeglądu Logistycznego”.

„Polska Zbrojna” powstała prawie dziewięćdziesiąt lat temu. Pierwszy numer ukazał się w dniu 5 października 1921 r. Obecnie jest największym wydawanym w Polsce periodykiem o tematyce wojskowej, skierowanym do kadry Wojska Polskiego. Na jej łamach są publikowane artykuły poruszające m.in. zagadnienia profesjonalizacji armii, problemy mieszkaniowe i uposażeniowe żołnierzy, kwestie odnoszące się do funkcjonowania wojskowej służby zdrowia oraz kondycji jednostek wojskowych i garnizonów wszystkich rodzajów sił zbrojnych. Regularnie jest opisywana służba polskich żołnierzy we wszystkich misjach międzynarodowych. Wiele publikacji dotyczy historii Polski, kultury wojskowej, sportu i legislacji. Tygodnik jest jedynym polskim periodykiem poruszającym kompleksowo te zagadnienia.

„Polska Zbrojna” zabiera głos w dyskusjach na temat żywotnych zagadnień dotyczących Wojska Polskiego. Jej dziennikarze – analitycy wojskowi i eksperci w sprawach militarnych i bezpieczeństwa – są często gośćmi innych mediów, w których komentują bieżące wydarzenia dotyczące polskiej armii. Na łamach tygodnika jest poruszana także szeroko pojęta problematyka międzynarodowa w kontekście bezpieczeństwa Polski oraz innych krajów, a także omawiane są przemiany w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego. Autorami publikacji są wybitni dziennikarze i komentatorzy specjalizujący się w zagadnieniach międzynarodowych.

„Kwartalnik Bellona” jest pismem naukowym Ministerstwa Obrony Narodowej. Uzyskał on pozytywną ocenę Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jest skierowany nie tylko do środowiska wojskowego, lecz także do studentów i pracowników uczelni zajmujących się problematyką bezpieczeństwa.

Czasopismo to ma już dziewięćdziesięcioletnią historię, jest bowiem kontynuatorem „Bellony” i „Myśli Wojskowej”. W 1917 r. niemieckie władze wyraziły zgodę na wydawanie polskiego pisma „Bellona”, którego pierwszy numer ukazał się w 1918 r. Zadaniem „Bellony” było zapewnianie polskim oficerom odpowiedniego materiału naukowego oraz rozbudzanie zamiłowania do pracy naukowej na rzecz sił zbrojnych. Ponadto było to wojskowe czasopismo naukowe, które miało wpływać na rozwój rodzimej twórczości naukowej oraz podnosić poziom wiedzy wojskowej w dziedzinach związanych z dowodzeniem na wyższych szczeblach oraz z obronnością państwa. Cele to pozostały niezmiennione do dzisiaj.

Mimo burzliwych dziejów polskiego narodu pismo nieprzerwanie ukazywało się na rynku wydawniczym. Pod tytułem „Bellona” było wydawane w latach 1918–1939 w Warszawie, w latach 1940–1964 w Londynie, a w latach 1945–1950 również w Warszawie. W wyniku decyzji politycznych, w 1950 r. zmieniono tytuł na „Myśl Wojskowa”. W 2007 r. powrócono do tytułu „Kwartalnik Bellona”.

„Przegląd Żandarmerii” nawiązuje z kolei do bogatej tradycji wydawniczej tej formacji wojskowej. Jego poprzednikiem był „Biuletyn Żandarmerii Wojskowej”, który cieszył się dużym zainteresowaniem żołnierzy Żandarmerii Wojskowej. Pierwszy numer „Przeglądu Żandarmerii” ukazał się w czerwcu 2008 r. Kwartalnik jest wydawany przez Redakcję Wojskową, ale o jego zawartości decydują w dużej mierze sami żołnierze Żandarmerii Wojskowej. To oni są autorami większości publikacji. Teksty odzwierciedlają zagadnienia z szerokiego spektrum działalności żołnierzy Żandarmerii Wojskowej.

W związku z podporządkowaniem Inspektoratowi Wsparcia Sił Zbrojnych w czerwcu 2007 r. m.in. brygad logistycznych, powstała potrzeba zapewnienia również logistynom forum służącego wymianie doświadczeń oraz upowszechnianiu informacji o nowych tendencjach, a także o zmianach w funkcjonowaniu zabezpieczenia logistycznego wojsk. Powołano w związku

z tym do życia „Przegląd Logistyczny”. Przerzut sprzętu i wyposażenia czy zapewnianie właściwych warunków bytowania to przedsięwzięcia, w których realizacji decydującą rolę odgrywa właśnie logistyka. W tym roku ruszył pilotażowy program wojskowych oddziałów gospodarczych. Centralizacja logistyki budziła wiele kontrowersji w poszczególnych rodzajach sił zbrojnych. Obawiano się, że potrzeby wojsk nie będą właściwie zaspokajane. Przyszedł więc czas, by obawy te rozwiązać praktycznie na łamach „Przeglądu Logistycznego” i podzielić się doświadczeniami w tej dziedzinie. Logistycy pragną, aby pismo to odgrywało ważną rolę w służbie żołnierzy z jednostek podległych Inspektoratowi Wsparcia Sił Zbrojnych.

Wszystkie przeglądy poszczególnych rodzajów sił zbrojnych, a także kwartalnik oraz tygodnik, wydawane przez Redakcję Wojskową, cieszą się dużą popularnością wśród kadry zawodowej. Stanowią one forum wymiany myśli i doświadczeń żołnierzy poszczególnych rodzajów sił zbrojnych i służb oraz poglądów na temat problematyki związanej ze służbą w jednostkach oraz z organizowaniem i prowadzeniem działań w operacjach poza granicami kraju.

W zakresie propozycji Pana Senatora Stanisława Bisztygi, dotyczącej zlecenia przeprowadzenia audytu zewnętrznego pragnę wskazać, że publikacje te nie są przeznaczone na rynek cywilny, gdyż ich zadaniem nie jest promowanie wojska w środowisku cywilnym. Przedstawiają one problemy, jakie nurtują żołnierzy zawodowych podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych, które nie zawsze są zrozumiałe dla szerokiej rzeszy obywateli zajmujących się sporadycznie problemami obronności. Opinie o tych wydawnictwach są systematycznie zbierane przez pracowników Redakcji Wojskowej na spotkaniach z kadrami w jednostkach. Podobnie jest w przypadku „Polski Zbrojnej”, która w większości jest rozprowadzana wśród żołnierzy i także cieszy się dużym zainteresowaniem.

Redakcja Wojskowa działa na wzór wydawnictw innych państw Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego – jej przedstawiciele są aktywnymi członkami Międzynarodowego Stowarzyszenia Prasy Wojskowej (EMPA), a wydawane przez nią tytuły mają bardzo dobrą renomę wśród naszych sojuszników.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia wyrażam nadzieję, że uzna je Pan Marszałek za wystarczające.

Z wyrazami szacunku i poważania

Bogdan KLICH

Do wiadomości:

Pan Szymon JAJKO
Dyrektor Departamentu
Spraw Parlamentarnych KPRM